

Rada Evropy
DOPORUČENÍ VÝBORU MINISTRŮ ČLENSKÝM ZEMÍM K PŘEPRAVĚ OVCÍ A KOZ
č. R (90) 5

Výbor ministrů ve smyslu Článku 15.b Statutu Rady Evropy,
s vědomím, že člověk má morální závazek vůči všem zvířatům a náležitě bere v úvahu, že mohou vnímat útrapy;
v přesvědčení, že potřeba přepravy ovcí a koz není neslučitelná s jejich pohodou;
s připomenutím, že byla přijata společná ustanovení obsažená v Evropské dohodě o ochraně zvířat během mezinárodní přepravy, přijaté v roce 1968;

motivován snahou chránit v co největší míře přepravované ovce a kozy před útrapami;
ve snaze, aby byla všemi lidmi podílejícími se na přepravě ovcí a koz v členských zemích plně respektována ustanovení této dohody;

s vědomím, že Kodex chování pro mezinárodní přepravu ovcí a koz, jak je reprodukován v příloze tohoto doporučení, je řadou směrnic, které ve svém celku mohou zajistit pohodu ovcí a koz během takových přeprav;

přesvědčen o tom, že za určitých okolností může být vhodné aplikovat relevantní části tohoto Kodexu chování i na přepravu ovcí a koz v rámci jedné země,

doporučuje vládám členských zemí:

- aby podepsaly, resp. ratifikovaly co nejdříve Evropskou dohodu o ochraně zvířat v mezinárodní přepravě, pokud tak již neučinily dříve;
- aby přiměřeným způsobem informovaly především osoby zabývající se takovou přepravou o Kodexu chování při přepravách ovcí a koz;
- aby připomněly těmto osobám že mají při přípravě a uskutečňování takových přeprav respektovat směrnice obsažené v Kodexu chování;
- aby zajistily, že každá mezinárodní zásilka ovcí a koz bude provázena příslušným osvědčením, které má odpovídat standardnímu mezinárodnímu osvědčení pro mezinárodní přepravu vypracovanému v rámci Evropského Společenství pro přepravu zvířat;
- aby vyzvaly své občany uzavírající smlouvy, jejichž důsledkem je přeprava ovcí a koz z nečlenských zemí k zajištění to, že před odjezdem transportu budou pro cestu zabezpečeny podmínky stanovené v Evropské dohodě a soulad se směrnicemi obsaženými v Kodexu chování pro mezinárodní přepravu ovcí a koz.

PŘÍLOHA K DOPORUČENÍ Č. R (90) 5
KODEX CHOVÁNÍ PRO MEZINÁRODNÍ PŘEPRAVU OVCÍ A KOZ

OBECNÉ FORMULACE

Je v zájmu pohody zvířat, aby ovce a kozy určené k poražení nebyly přepravovány na dlouhé vzdálenosti, ale aby namísto toho bylo přepravováno maso poražených zvířat.

Je nezbytné vyvinout veškeré úsilí k tomu, aby se při přepravě ovcí a koz předešlo zbytečným prodlevám, a aby zásilky byly pozdrženy výhradně tehdy, je-li to v zájmu zachování pohody zvířat.

Další směrnice pro železniční, silniční, leteckou a vodní dopravu ovcí a koz jsou uvedeny v přílohách A, B, C a D.

I. PŘEDTRANSPORTNÍ FÁZE

I.1. Příprava

I.1.1. Shromáždění informací

Jako první krok má každá osoba podnikající v mezinárodní přepravě zvířat zjistit u pověřených orgánů, jaké jsou právě platné podmínky pro tranzit nebo dovoz do příslušné země, resp. příslušných zemí (například sérologické testy, vakcinace, karanténování, celní formality, atd.).

I.1.2. Plánování cesty

Každá cesta musí být pečlivě naplánována. Je třeba zvážit trasu, dobu, pravděpodobné povětrnostní podmínky, vzdálenosti, úřední hodiny na celních stanovištích a zastávky na cestě, dále pak zařízení potřebná pro krmení, napájení, ošetřování a dojení, pokud tato zařízení nejsou naložena do přepravní jednotky. Dále je potřeba zajistit obstarání všech nezbytných zdravotních osvědčení a zjistit, zda podmínky na zvolené trase nezpůsobí, že tato osvědčení pozbydou platnosti.

I.1.3. Množství krmiva

Při dlouhých cestách se doporučuje vzít sebou rezervu krmiva pro nepředvídaná zdržení a také proto, aby v místě určení mohla být během dvou až tří dnů zvířata postupně navykána na nové krmivo.

I.1.4. Oznamování

Včasným oznámením předpokládané doby příjezdu na kontrolní stanoviště je možné zkrátit na minimum zdržení, která tam vznikají. Odesílatel, přepravce nebo příjemce mají vyvinout veškeré úsilí k tomu, aby se tak stalo.

I.2. Příprava zvířat

I.2.1. Onemocnění

U ovcí a koz, které nebudou ihned po příjezdu poraženy, je třeba s dostatečným předstihem před vývozem zvážit potřebu očkování a/nebo léčby ekto- a endoparazitóz. Imunizace má být provedena v souladu s předpisy platnými v zemi určení, popřípadě v tranzitních zemích a zemi původu. Přitom je třeba brát v úvahu dobu potřebnou pro vývoj imunity.

I.2.2. Aklimatizace

Ovce a kozy by měly být podle možnosti aklimatizovány na typ a velikost kotců, klecí nebo boxů, v nichž budou přepravovány. Zvířata obou druhů by měla být před odesláním navykána na manipulace. Pokud se nelze vyhnout mísení sociálních skupin zvířat, mělo by se provést nejméně 24 hodiny před přepravou.

I.2.3 Velikost skupin

Skupiny přepravované v jedné přepravní jednotce by neměly být příliš velké. Při stanovení velikosti skupin by měla být brána v úvahu zařízení, která jsou k dispozici, použitý přepravní prostředek, a nezbytnost zabránit přeplnění a dušení zvířat. Zvířatům s neostříhaným rounem by měl být poskytnut větší prostor a v úvahu je třeba vzít i rozdílné prostorové potřeby jednotlivých plemen. Dospělí berani a kozli by měli být přepravováni jednotlivě, pokud se nejedná o společně odchované kompatibilní skupiny nebo zvířata jinak na sebe navyklá.

I.1.4. Krmení a napájení

Zvířata by měla být navykána na krmivo, které budou dostávat během přepravy. Zejména se to týká zvířat přicházejících z pastvy a používání průmyslových krmiv. Před nastoupením cesty by ovce a kozy měly dostat jen malou dávku krmiva a měly by být mírně napojeny.

Během celé přepravy musí zvířata provázet záznam o dobách krmení a napájení.

I.2.5. Označování zvířat

Každé zvíře musí mít čitelné identifikační číslo, které musí být přesně zaznamenáno v průvodní dokumentaci.

I.2.6. Odpočinek

Před naložením pro mezinárodní přepravu má být zvířatům poskytnut přiměřený odpočinek bez vnějších rušivých vlivů. Toto ustanovení se nevztahuje na krátké cesty.

I.2.7. Aplikace sedativ

Pokud to není nezbytně nutné, nemají se sedativa podávat. Pokud se použijí, má být do průvodních dokumentů, jako je na příklad Osvědčení pro mezinárodní přepravu zvířat (International Animal Transport Certificate - IATC) zaznamenán farmaceutický název léčiva, dávkování a datum a čas aplikace. Sedativa by měla být podávána pouze pod dohledem veterináře nebo by měla podání provést pověřená osoba podle pokynů veterináře.

Je třeba si uvědomovat, že reakce ovcí a koz na podání sedativ mohou být individuálně různé; tak na příklad některá zvířata ulehají a jiná zůstávají stát. Pokud zvířata ulehnou, je třeba dbát na to, aby nedošlo ke zranění zvířat, například při pohybech přepravního prostředku nebo pošlapáním.

I.2.8. Ovce a kozy v laktaci

Je nežádoucí přepravovat na dlouhé vzdálenosti ovce a kozy v plné laktaci. Ovce a kozy v laktaci musí být podojeny bezprostředně před naložením.

I.3. Příprava přepravní jednotky

I.3.1. Čistota

Všechny části přepravní jednotky, se kterými zvířata přišla nebo přijdou do styku, včetně všech vnitřních zařízení mají být vyčištěny a v případě potřeby dezinfikovány. Personál, který během mezinárodní přepravy přijde do styku se zvířaty musí dbát na to, aby po skončení cesty a před kontaktem s jinými zvířaty vyměnil svrchní oblečení a obuv a nechal je vyprat, resp. vyčistit.

I.3.2. Umístění v přepravní jednotce

Umístění v přepravní jednotce a podmínky nakládání musí být v souladu s požadavky na vytvoření pohody přepravovaných zvířat, jak jsou vytyčeny v částech II a III.

I.4. Určení pověřené osoby

I.4.1. Ošetřovatel

Každá zásilka ovcí a koz by měla být provázena ošetřovatelem, který je pověřen péčí o zvířata včetně jejich krmení a napájení. Tento doprovod však není potřebný, jestliže odesílatel nebo příjemce zajistili, že o zvířata bude postaráno včetně nakrmení a napojení na plánovaných zastávkách. Ošetřovatel má být náležitě poučen jak má zajistit pohodu jemu svěřených zvířat a musí být seznámen s administrativními požadavky a jinými formalitami. Pokud je přepravován velký počet zvířat, má tomu odpovídat i počet ošetřovatelů, přičemž jedna osoba je odpovědná za celou zásilku. Domnívá-li se ošetřovatel, že je potřebí veterinární péče, má být tato poskytnuta co nejdříve.

I.5. Úkoly úředního veterináře před přepravou

I.5.1. Dokumentace

Neúplná dokumentace může být příčinou značných zdržení. Dokumenty musí být vyplněny čitelně a s absolutní přesností. Úřední dokumenty nesmí být pozměňovány; opravy chyb a schválené škrty musí být potvrzeny razítkem a parafovány úředním veterinářem. Dokumenty mají být vyplněny tak, aby byly srozumitelné v zemi původu, zemi určení a ve všech tranzitních zemích.

I.5.2. Způsobilost zvířat

Do mezinárodní přepravy mají být zařazena pouze zvířata, která jsou k tomu způsobilá. Při rozhodování o způsobilosti má být brán v úvahu charakter cesty, vzdálenost a délka trvání.

Nadměrný stres během přepravy může mít za následek zvýšenou vnímavost k onemocněním, obtíže při porodu, anestrii, zranění nebo pokles hmotnosti.

Vyhublá nebo kulhající zvířata a zvířata trpící stavem, který by se mohl v důsledku pohybů přepravní jednotky zhoršit, smějí být přepravována pouze, schválí-li to v zájmu zvířat úřední veterinář.

Ovce a kozy, u kterých by mohl během přepravy nastat porod nemají být posuzovány jako způsobilé k přepravě. Pečlivě je třeba zvážit nutnost přepravy u vysoko březích samic. Ovce a kozy, které porodily v uplynulých 48 hodinách, a mláďata s nezhojeným pupkem se nemají přepravovat.

I.5.3. Hustota osazení

I když jsou doporučené hodnoty hustoty osazení uvedeny v příloze, úřední veterinář by měl být připraven vydat pokyny a je oprávněn nařídit vyložení některých zvířat, domnívá-li se, že došlo k přeplnění. Rovněž má být připraven vydat pokyny k rozmístění zvířat v kotcích, hrozí-li při nízké hustotě nebezpečí, že se zvířata budou v důsledku pohybů přepravního prostředku smýkat.

I.5.4. Nutné usmrcení

Úřední veterinář se musí ujistit o tom, že v přepravní jednotce je ve smyslu ustanovení Kapitoly III.4 k dispozici funkční nástroj pro usmrcení zvířat, a že pověřená osoba je poučena o tom, jak a za jakých okolností má tento nástroj použít.

II. NAKLÁDÁNÍ

II.1. Zařízení

II.1.1. Prostředky pro nakládání

Nakládání se má provádět pomocí vhodně konstruovaných ramp nebo zdvihadcích zařízení, ruční nakládání je však také přípustné, pokud se jedná o dostatečně malá zvířata a je dokonce žádoucí v případě jehňat a kůzlat, kterým pohyb po rampě činí obtíže. Všechna nakládací zařízení mají být vhodná pro daný účel a v dobrém technickém stavu. Rampy mají být vybaveny postranními zábranami.

Povrch ramp a všech míst, po nichž se pohybují zvířata má mít neklouzavou úpravu. V případě potřeby mají být použity příčné lišty nebo dostatečně vysoká vrstva písku nebo steliva. Spád rampy má být minimální. Přednost je třeba dát horizontálnímu nakládání.

II.2. Světlo

II.2.1. Osvětlení

Při nakládání má být vnitřek přepravní jednotky náležitě osvětlen, aby ovce viděly, kam jdou.

II.3. Manipulace

II.3.1. Ošetřování

Při nakládání a vykládání dochází nejčastěji ke zraněním a stresu. Během nakládání je třeba zabránit nadměrnému hluku a zneklidňování a nemá se používat nadměrné síly. S ovce a kozami se má zacházet klidně a ohleduplně, aby byly uchráněny bolesti, zneklidnění nebo zranění. Je třeba počítat se shlukovacím instinktem ovcí a koz. Nemají se používat elektrické tyče a jiné poháněcí pomůcky založené na elektrickém výboji. Při shánění zvířat před naložením lze s výhodou použít dobře cvičené a zkušené ovčácké psy. Psi však nemají být použiti při nahánění zvířat do přepravní jednotky.

Zvířata nemají být zvedána za hlavu, rohy, rouno, končetiny nebo ocas.

III. PŘEPRAVA

III.1. Podmínky

III.1.1. Konstrukce a řešení

Kontejnery vozidla a kování musí být dostatečně pevné, aby udržely hmotnost zvířat, zabránily jim v úniku nebo vypadnutí a pomáhaly jim překonat stres z pohybu. Uzávěry mají být konstruovány tak, aby byly rychle a snadno ovladatelné.

Každá přepravní jednotka má být vybavena prostředkem pro ochranu zvířat proti počasí.

Podlahy mají být řešeny tak, aby bylo možno udržovat podestýlku v přijatelně čistém a suchém stavu. V případě potřeby mají být opatřeny odtokem pro odstraňování výkalů a moči. Konstrukční materiály mají být vybrány tak, aby neměly sklon ke korozi.

Ty části letadel, plavidel, vozidel atd., v nichž jsou ovce nebo kozy umístěny, nebo jimiž procházejí, mají být prosté všech překážek a nebezpečných prvků, jako jsou ostré rohy nebo výběžky, které by mohly způsobit poranění. Povrchy palub a podlah mají poskytovat dobrou oporu končetinám.

Všechny přepravní jednotky mají umožňovat splnění požadavků na hustotu osazení, uvedené v části III.1.4. Jednotky mají mít náležitou světlou výšku a poskytovat dostatek prostoru nad hlavami všech zvířat, aby byla umožněna cirkulace vzduchu, resp. větrání.

Větrací systém má být navržen tak, aby dodával množství čerstvého vzduchu, které je dostatečné vzhledem k počtu a vzrůstu přepravovaných zvířat, délce jejich srsti a klimatickým podmínkám předpokládaným během cesty. Jsou-li zvířata přepravována ve zcela uzavřeném prostoru, má větrací systém zajišťovat výměnu vzduchu pomocí mechanických zařízení, jestliže není zajištěna jiným způsobem.

Pro dlouhotrvající cesty má být k dispozici prostor pro uložení zásob, aby zvířata mohla být v náležité době nakrmena a napojena.

III.1.2. Upevnění

Kontejnery, kotce atd. musí být upevněny tak, aby v důsledku pohybů přepravní jednotky nedocházelo k jejich posunutí.

III.1.3. Osvětlení

K dispozici mají být pevné nebo přenosné zdroje světla dostačující pro obecnou kontrolu zvířat, pokud je nutná při nakládání, přepravě a vykládání, a pro krmení a napájení.

III.1.4. Hustota osazení

Všechny ovce nebo kozy mají mít k dispozici dostatek prostoru, aby mohly stát nebo ležet v přirozené poloze, pokud zvláštní podmínky, stanovené s ohledem na ochranu zvířat, neurčují jinak. Příliš nízká hustota osazení může mít za následek zranění způsobená smýkáním zvířat při pohybech přepravního prostředku. Za takovýchto okolností mají být instalovány jako opora další přepážky. Přitom je třeba pamatovat na to, že instalace těchto přepážek zmenšuje podlahovou plochu, kterou mají zvířata k dispozici.

Při výpočtu prostorových požadavků je třeba brát v úvahu vzrůst a tělesný stav zvířat, povětrnostní podmínky a charakter a délku trvání cesty.

Hodnoty, které se pokládají za dostatečné, jsou uvedeny v přílohách tohoto Kodexu.

III.1.5. Větrání

Cirkulace vzduchu v přepravní jednotce má:

- zajistit dostatek kyslíku pro zvířata,
- odstranit pachy a plyny a
- regulovat teplotu a vlhkost vzduchu.

Přívod čerstvého vzduchu musí být pravidelně kontrolován a v případě potřeby upravován, zvířata však nemají být vystavována nadměrnému proudění vzduchu. Je třeba pamatovat na to, že plně přepážky mohou bránit výdeji tepla produkovaného zvířaty a nepříznivě ovlivňovat cirkulaci vzduchu.

III.1.6. Teplota

Jsou-li zvířata přepravována za velmi horkého nebo velmi chladného počasí, je třeba zabránit působení extrémních teplot. Zvláštní pozornost je třeba věnovat konstrukci přepravní jednotky, jejímu větracímu a termoregulačnímu systému, rychlosti cesty, počtu zastávek na cestě a počtu a stáří přepravovaných zvířat.

Ostříhané ovce by během přepravy neměly být vystaveny nízkým teplotám.

III.1.7. Krmení a napájení

Všechna zvířata by měla být nakrmena a napojena nejméně jednou za 24 hodiny. Tento interval může být v nezbytných případech mírně překročen, jestliže je to zjevně v zájmu zvířat. Mladá zvířata vyžadují kratší intervaly krmení a napájení. Jejich zkrácení může být žádoucí i s ohledem na povětrnostní podmínky. Při propočtu intervalů krmení a napájení se vychází z doby posledního krmení a napojení před nakládáním a z předpokládané doby krmení a napojení po vyložení.

Během cesty by měla být podávána pouze záchovná dávka. Je třeba zajistit, aby druh podávaného krmiva byl vhodný s ohledem na věk a typ zvířat, a aby bylo zkrmováno takové množství, které nevyvolá trávicí poruchy. Je potřeba upozornit na to, že denní spotřeba vody u dospělých ovcí a koz je až 5 litrů a u ovcí a koz v laktaci až 20 litrů.

Zapečetěné přepravy. Jestliže je z celních důvodů přepravní jednotka zapečetěná, musí být zajištěn vhodný přístup ke zvířatům pro jejich překontrolování a vkládání krmiva a nápoje, nebo musí být pro tento účel pečeti za přítomnosti oprávněného orgánu odstraněny a znovu nasazeny.

III.1.8. Rozmístění zvířat

Společně se mají přepravovat zvířata s přibližně stejným věkem a hmotností (výjimku tvoří matky se sajícími mláďaty). Zvířata různých druhů by během přepravy měla být vždy vzájemně oddělena. V jedné přepravní jednotce by měla být odděleně umístěna následující zvířata:

- a) dospělí berani nebo kozli, pokud nebyli společně odchováni v kompatibilní skupině, nebo na sebe nejsou jinak zvyklí,
- b) jednotlivé ovce nebo kozy přepravované se svými mláďaty,
- c) zvířata s antagonistickým vztahem k ostatním.

Zvířatům je třeba pomoci v udržování rovnováhy instalací přepážek z pevných prken. Tyto přepážky mají odpovídat věku zvířat a musí být instalovány tak, aby nezpůsobovaly zranění zvířat.

III.1.9. Vybavení

Během přepravy má být dostatečně doplňováno vhodné stelivo. Stelivo má mít dobré savé vlastnosti, zejména pokud se jako vrchní vrstva používá sláma.

III.1.10. Zařízení pro krmení, napájení a dojení během přepravy

V místech provádění sanitární kontroly mají být k dispozici dostatečná zařízení pro potřebný odpočinek, krmení, napájení a dojení takového počtu zvířat, jaký lze předpokládat.

III.1.11. Vykládání a opětné nakládání během přepravy

Pokud není přepravní jednotka vybavena pro krmení a napájení, musí být k tomuto účelu zajištěno vyložení a opětné naložení během cesty (viz také III.1.7.). Ovcím nebo kozám má být poskytnuta přiměřená doba pro nakrmení, napojení a odpočinek bez vnějších rušivých vlivů.

III.1.12. Přístup

Během přepravy by měla být zajištěna možnost krmení a napájení, popřípadě i dojení u zvířat, jakož i jejich pozorování a kontroly. Přístup ke zvířatům má být zajištěn ve vhodných intervalech s přihlédnutím ke druhu přepravní jednotky a podmínkám přepravy. Přístup ke kotcům může být bočními dvířky nebo z chodbiček. Bylo zjištěno, že přístup do kotce přes jiný kotec obsazený zvířaty není vyhovující.

III.2. Délka trvání a přerušení cesty

III.2.1. Délka trvání a přerušení cesty

Pro kontrolu zvířat má být využita každá příležitost, jako jsou změna přepravní jednotky, změna počasí, nebo čekání na hraničních přechodech. Doporučuje se také, aby ovce nebo kozy byly překontrolovány nejméně jednou za šest hodin a pokud vzniknou pochyby o vhodných podmínkách přepravy i častěji.

III.2.2. Zdržení

Ovce a kozy mají být přepravovány do místa určení co nejdříve a jakákoliv zdržení se mají omezit na minimum. Dojde-li k zdržení, je potřebí se o zvířata postarat zejména pokud se týká krmení, napájení, dojení a větrání.

Zásilky zvířat by na hraničních přechodech, letištích, v přístavech a na jiných místech, kde obvykle dochází ke zdržení, měly být odbavovány přednostně.

III.3. Péče během přepravy

III.3.1. Péče o zvířata

Ošetřovatel se nemá vzdalovat od zásilky nebo má být k dispozici na místě určených zastávek. Všichni ošetřovatelé mají být náležitě poučeni o potřebách zvířat pokud se týkají krmení, napájení, obsluhy, dojení a cirkulace vzduchu za různých klimatických podmínek.

Laktující ovce a kozy mají být podojeny v intervalech nejvýše 12 hodin.

Ve všech prostorách, v nichž jsou umístěna zvířata, je zakázáno kouřit.

III.3.2. Ošetřování

Nemocná nebo poraněná zvířata mají být při nejbližší příležitosti oddělena, vyložena a ošetřena veterinářem nebo jinou oprávněnou osobou. Pokud samice během přepravy porodí, má být oddělena od ostatních a přepravována společně s mláďetem.

II.4. Nutné usmrcení

III.4.1. Letecká a vodní přeprava

V plavidlech a letadlech přepravujících ovce nebo kozy má být k dispozici vhodné, účinné a funkční zařízení pro nutné usmrcení. Nutné usmrcení má provést veterinář nebo jiná oprávněná osoba.

III.4.2. Železniční a silniční přeprava

Je-li potřeba usmrtit zvíře během železniční nebo silniční přepravy, má k tomu být přivolán veterinář nebo jiná oprávněná osoba.

III.5. Úkoly úředního veterináře

III.5.1. Přerušování přepravy

Zjistí-li nebo doví-li se úřední veterinář o problému během přepravy, nesmí nechat zásilku pokračovat v cestě dokud se nepodniknou opatření k ochraně pohody ovcí nebo koz.

IV. OPATŘENÍ PO PŘEPRAVĚ

IV.1. Vykládání

IV.1.1. Péče o zvířata

Po příjezdu na místo určení mají být zvířata co nejdříve vyložena, nakrmena a napojena a má jim být poskytnut odpočinek. Všechna zvířata mají být při vykládání důkladně prohlédnuta a v případě potřeby jim má být poskytnuta veterinární pomoc.

Po delších přepravách (překračujících 36 hodin) má být zdravotní stav zvířat sledován po dobu 4 - 5 dní. Toto ustanovení se nevztahuje na zvířata porážená krátce po příjezdu.

Pokud se v místě určení změní složení krmné dávky, má tato změna být provedena postupně.

IV.1.2. Odpovědnost

Ošetřovatel musí upozornit pověřenou osobu v místě určení na všechny aspekty přepravy, které by v budoucnu mohly ovlivnit pohodu ovcí a koz. Jedná se o dobu posledního krmení, napojení a dojení a relevantní podrobnosti každého provedeného ošetření včetně podaných léků. Ošetřovatel se nemá vzdálit ze zařízení v místě určení dokud se neujistí o tom, že péči o ovce nebo kozy nepřevzala jiná vhodná osoba.

IV.1.3. Hlášení

Příjemce má oznámit orgánům své země veškeré problémy týkající se zásilky ovcí nebo koz tak, aby mezinárodní přeprava byla pod stálým dohledem, a aby nové informace mohly přispívat ke zlepšení péče o pohodu zvířat.

IV.2. Zařízení

IV.2.1. Obecná pravidla

Pro vykládání jsou potřebná podobná zařízení, jako pro nakládání. Sklony ramp by měly být co nejmenší. Pokud jsou rampy opatřeny bočními zábranami, měla by být použita silná prkna.

IV.2.2. Péče o zvířata

Potřebují-li zvířata po přepravě odpočinek a zotavení, mají pro to být k dispozici vhodná zařízení. Totéž platí i pro potřebu nakrmení a napojení.

IV.3. Úkoly úředního veterináře

IV.3.1. Komunikace

Úřední veterinář v tranzitní zemi nebo zemi určení má oznámit veškeré problémy vzniklé během cesty orgánům v zemi původu, případně v tranzitních zemích. Nezbytné je také úzké spojení mezi příjemcem a veterinárními orgány a mezi veterinárními orgány navzájem.

PŘÍLOHA A PŘEPRAVA PO ŽELEZNICI

ÚVOD

Stávající předpisy Mezinárodní unie železnic (Kodex IUR/UIC) vztahující se k péči o pohodu ovcí a koz jsou obsaženy v obecné části Kodexu chování nebo v této příloze. Níže uvedené směrnice mohou být v některých ohledech přesnější nebo přísnější než Kodex IUR/UIC.

II. NAKLÁDÁNÍ

II.1. Zařízení

Ovce a kozy mají být nakládány a vykládány na železničních stanicích, které jsou pro tento účel náležitě vybaveny. Stanice, na kterých se pravidelně nakládají a vykládají ovce nebo kozy, musí být vybaveny vhodnými rampami nebo můstky (pevnými nebo mobilními) a k dispozici musí být ohrady nebo kotce s rovným pevným povrchem a zařízení pro uzavazování, krmení a napájení skotu. Přiměřená část ohrad nebo kotců má být zastřešena.

II.1.1. Prostředky pro nakládání

Pokud jsou zvířata do vagónů naháněna, měly by nakládací rampy mít dostatečně vysoké boční zábrany, aby se předešlo zranění.

Povrch nakládacích ramp má být pokryt neklouzavým materiálem a musí být opatřen příčnými hranolovitými lištami o výšce asi 2.5 cm a vzájemné vzdálenosti asi 25 cm.

Pro nakládací rampy se pokládají za vhodná následující kritéria:

| | |
|--|--------------------------------------|
| sklon | < 30°, pro sestup menší |
| výška bočních zábran | > 1.3 m |
| výškový rozdíl mezi zemí a rampou a hranou rampy a vagónem | < 12 cm (pro jehňata a kůzlata méně) |
| mezera mezi hranou rampy a vagónem | <1,5 cm |

III. PŘEPRAVA

III.1. Podmínky

Ovce a kozy musí být přepraveny do místa určení co nejrychleji; dlouhé zastávky, zejména na seřaďovacích nádražích a překladištích, jsou nežádoucí.

Pokud je to oprávněné s ohledem na hustotu přepravy, musí správa železnic prosazovat vytváření pravidelných nebo zvláštních vlaků pro přepravu ovcí a koz, nebo přepravovat bloky vagónů jako součásti rychlých vlaků. Při nižší hustotě přepravy lze použít normální nákladní vlaky a ve výjimečných případech zařadit vagóny se zvířaty do vhodných osobních vlaků.

III.1.1. Konstrukce a provedení vagónů

Na vagónech by měla být vyznačena délka, šířka a výšky prostoru pro nakládání ovcí a koz. Na zevní straně vagónů by měl být umístěn nápis nebo symbol informující o tom, že jsou přepravována živá zvířata.

Vagóny musí být způsobilé pro přepravu ovcí a koz po celou dobu cesty. Musí být provedeny tak, aby ovce a kozy byly zcela zabezpečeny a nemohly uniknout.

Vagóny by měly mít válcovou střechu; na každé straně poblíž střechy musí být podle délky vagónu dva nebo čtyři uzavíratelné otvory o rozměrech nejméně 40 x 30 cm. Otvory musí být zabezpečeny tak, aby jimi zvířata nemohla vystrkovat hlavy.

Pro přepravy při vysokých teplotách by střecha vagónu měla být dvojitá nebo opatřená tepelnou izolací. Vagóny mají být zařízeny tak, aby v závislosti na vzrůstu přepravovaných zvířat mohly být dveře fixovány v otevřené poloze se škvírou nejvýše 15 cm širokou, a aby mohly být instalovány zábrany proti úniku zvířat.

Vnitřní stěny by měly být ze dřeva nebo jiného vhodného materiálu a měly by být provedeny tak, aby bylo možno pevně instalovat přepážky.

Jestliže mají být zvířata během delší cesty krmena a napájena, mají být pro tento účel v náležité výšce dvířka, jejichž počet má být dostatečný vzhledem k počtu přepravovaných zvířat. Dvířka musí být dostatečně vysoká a široká, aby jimi bylo možné snadno vkládat nádoby s krmivem a nápojem. Během pohybu přepravní jednotky musí být tato dvířka zavřena. Není-li takové zařízení k dispozici, musí být zajištěna alternativní možnost krmení a napájení.

III.1.4. Hustota osazení

Za vyhovující pro přepravu ovcí a koz se pokládají následující směrné hodnoty:

| Kategorie | Hmotnost (kg) | Plocha na kus (m ²) |
|------------------|---------------|---------------------------------|
| Stříhané ovce | do 55 | 0,20 - 0,30 |
| | od 55 | od 0,30 |
| Nestříhané ovce | do 55 | 0,30 - 0,40 |
| | od 55 | od 0,40 |
| Vysokobřezí ovce | do 55 | 0,40 - 0,50 |
| | od 55 | od 0,50 |
| Kozy | do 35 | 0,20 - 0,30 |
| | 35-55 | 0,30 - 0,40 |
| | od 55 | 0,40 - 0,75 |
| Vysokobřezí kozy | do 55 | 0,40 - 0,50 |
| | od 55 | od 0,50 |

Podlahová plocha uvedená v této tabulce se může měnit i v závislosti na plemeni, věku, tělesném stavu, délce srsti, povětrnostních podmínkách a délce trvání cesty.

III.1.7. Krmení a napájení

Pokud nemohou být ovce nebo kozy během cesty nakrmeny a napojeny ve vagóně, musí být na vhodné stanici vyloženy, aby mohly být nakrmeny a napojeny.

III.1.8. Rozmístění zvířat

Pokud je nutno zvířata separovat, musí být náležitě instalovány přepážky, aby po celou dobu cesty byla zajištěna pohoda ovcí nebo koz.

Přepážky musí být dostatečně vysoké, aby je ovce nebo kozy nemohly přeskočit, a mají být bezpečně upevněné. Nesmějí se používat hřebíky a kování musí být provedeno tak, aby nezpůsobovalo zranění.

III.3. Péče během přepravy

III.3.1. Péče o zvířata

V průvodním listu zásilky musí být vyznačena místa, kde bude zvířatům poskytnuta péče, jméno osoby, která je touto péčí pověřena a počet ošetřovatelů. Platí obecné pravidlo, že jeden ošetřovatel by neměl mít na starosti více než 4 vagóny. Ošetřovatelé mají provázet zásilku nebo být k dispozici na určených místech zastávek. K dispozici musí mít nezbytné pracovní pomůcky včetně bezpečného a dostatečného zdroje světla.

Osoba pověřená péčí o zásilku musí zajistit, aby o zvířata bylo postaráno, a aby byla nakrmena, napojena a v případě potřeby podojena. Tato osoba má rovněž pomáhat při veterinární kontrole a při celním odbavování.

Vlaky přepravující zvířata by neměly prudce zrychlovat a brzdit. Zvláštní péče musí být věnována při posunování vagónů s naloženými ovci nebo kozami a při sestavování vlaků tomu, aby nedocházelo k silným nárazům na vagóny se zvířaty.

IV. OPATŘENÍ PO PŘEPRAVĚ

IV.1. Vykládání

IV.1.1. Péče o zvířata

Vagóny přepravující ovce nebo kozy musí být přistaveny k vyložení co nejdříve.

IV.1.2. Odpovědnost

Odpovědný za vykládání je příjemce, pokud není dohodnuto jinak.

PŘÍLOHA B
SILNIČNÍ PŘEPRAVA

I. PŘEDTRANSPORTNÍ FÁZE

I.4. Určení pověřené osoby

I.4.1. Ošetřovatel

Funkci ošetřovatele může během přepravy po silnici vykonávat řidič vozidla. Jestliže by v důsledku vzdálenosti nebo délky trvání přepravy nemohl jediný řidič zajistit, že přeprava bude provedena bez zdržení a s náležitou péčí o přepravované ovce nebo kozy, musí zásilku provázet druhý řidič nebo ošetřovatel.

II. NAKLÁDÁNÍ

II.1. Prostředky pro nakládání

Jsou-li ovce nebo kozy na vozidlo naháněny, má být rampa vybavena dostatečně vysokými zábrany z těsně sestavených prken, aby zvířata nemohla uniknout. Provedení rampy a zábran musí být takové, aby nezpůsobovalo zranění.

Pokud mají být na nákladním automobilu přepravovány ovce nebo kozy ve více vrstvách, musí být pro horní vrstvu k dispozici vhodná rampa, nebo musí tato vrstva být mobilní, aby mohla do ní zvířata být naložena.

Pro nakládací rampy se pokládají za vhodná následující kritéria:

| | |
|---|--------------------------------------|
| sklon | < 30°, pro sestup menší |
| výška bočních zábran | > 1.3 m pro dospělá zvířata |
| výškový rozdíl mezi zemí a rampou a hranou rampy a vozidlem | < 12 cm (pro jehňata a kůzlata méně) |
| mezera mezi hranou rampy a vozidlem | < 1,5 cm |

III. PŘEPRAVA

III.1. Podmínky

III.1.1. Konstrukce a provedení

Na silničním vozidle má být vyznačena délka, šířka a výška prostoru pro umístění zvířat. Na vnější straně vozidla má být umístěn nápis nebo symbol informující o tom, že jsou přepravována živá zvířata.

Vozidla musí být vhodná pro přepravu ovcí nebo koz po celou dobu trvání cesty. Mají být opatřena střechou a řešena tak, aby ovce nebo kozy byly zcela zabezpečené a nemohly uniknout. Nakládací a přístupové dveře mají mít zařízení bránící vypadnutí zvířat při otevření.

Všechny rohy a kouty vozidla, s nimiž mohou přijít zvířata do styku, mají být zaoblené a vnější plocha blatníku zasahujícího do ložného prostoru má být vhodně zakryta.

Střecha a stěny vozidla mají být tepelně izolovány, aby vnitřní teplota zůstala stabilní.

Vozidla bez mechanického větracího zařízení musí mít v bočních stěnách a v případě potřeby i v čelní stěně kontejneru dostatečný počet přiměřeně velkých větracích otvorů. Tyto větrací otvory mají být konstruovány tak, aby nezpůsobily přepravovaným ovcím a kozám zranění. Část těchto otvorů by měla být uzavíratelná.

Vozidlo přepravující ovce nebo kozy má být vybaveno dostatečným počtem přepážek zajišťujících pohodu zvířat. Přepážky musí být tak vysoké, aby je ovce nebo kozy nemohly přeskočit a mají být důkladně upevněny. Na spojování se nesmí používat hřebíky a kování má být provedeno tak, aby nezpůsobovalo zranění.

III.1.4. Hustota osazení

Za vyhovující pro přepravu ovcí a koz se pokládají následující směrné hodnoty:

| Kategorie | Hmotnost (kg) | Plocha na kus (m ²) |
|------------------|---------------|---------------------------------|
| Stříhané ovce | do 55 | 0,20 - 0,30 |
| | od 55 | od 0,30 |
| Nestříhané ovce | do 55 | 0,30 - 0,40 |
| | od 55 | od 0,40 |
| Vysokobřezí ovce | do 55 | 0,40 - 0,50 |
| | od 55 | od 0,50 |
| Kozy | do 35 | 0,20 - 0,30 |
| | 35-55 | 0,30 - 0,40 |
| | od 55 | 0,40 - 0,75 |
| Vysokobřezí kozy | do 55 | 0,40 - 0,50 |
| | od 55 | od 0,50 |

Podlahová plocha uvedená v této tabulce se může měnit i v závislosti na plemeni, vzrůstu, tělesném stavu, délce srsti, povětrnostních podmínkách a délce trvání cesty. Tak například při přepravě malých jehňat se vystačí s podlahovou plochou menší, než 0,20 m² na kus.

III.1.7. Krmení a napájení

Pokud nemohou být ovce nebo kozy v průběhu cesty nakrmeny a napojeny ve vozidle, musí být na vhodném místě k nakrmení a napojení vyloženy.

III.3. Péče během přepravy

III.3.1. Péče o zvířata

Řidiči silničních vozidel mají jet opatrně a ohleduplně a mají se vyhnout náhlým změnám rychlosti nebo směru.

Je-li nezbytné udělat zastávku, má být vozidlo při horkém počasí zaparkováno ve stínu a při chladném počasí pod přístřeškem. V obou případech je potřeba pamatovat na náležitě větrání.

Vozidla nemají být zaparkována na příkrém svahu.

PŘÍLOHA C LETECKÁ PŘEPRAVA

ÚVOD

Pokud se týká pohody ovcí a koz, jsou stávající Předpisy o živých zvířatech, připravené Mezinárodní asociací pro leteckou dopravu (IATA) obsaženy v obecné části Kodexu chování nebo v této příloze. V některých případech mohou být následující směrnice přesnější a přísnější, než předpisy IATA.

I. PŘEDTRANSPORTNÍ FÁZE

I.1. Příprava

I.1.2. Plánování cesty

Plánování letecké přepravy zvířat zahrnuje zvláštní opatření pro nakládání a vykládání, popřípadě pro překládání z jednoho letadla do jiného nebo opětné nakládání po zastávce.

Pro dobu cesty je třeba pro zvířata zařídit náležitou péči včetně krmení a napájení. Pokud není zásilka doprovázena ošetřovatelem, je nezbytné zajistit takovou péči během mezipřistání.

Jestliže jsou zvířata přepravována mezi místy s výraznými klimatickými rozdíly, je třeba brát v úvahu účinky změn teploty. Dále je třeba naplánovat dobu letu tak, aby teplota vzduchu v době mezipřistání a přistání na letišti určené byla přijatelná.

I.1.4. Oznamování

Kapitán letadla má být před zahájením cesty informován prostřednictvím hlášení kapitánovi (NOTOC) o přítomnosti živých zvířat na palubě letadla tak, aby mohl nastavit odpovídající hodnoty větrání a teploty.

Letiště pro mezipřistání a letiště určené mají být informována tak, aby mohla zařídit zvláštní opatření pro zajištění pohody zvířat.

I.2. Příprava zvířat

I.2.8. Použití sedativ

Ze zkušenosti je známo, že podávání sedativ může být značně riskantní, protože zejména ve velkých výškách mohou být účinky sedativ u různých druhů zvířat různé a proto jejich aplikace může přinést více škody než užitku. Během letu smějí být sedativa podávána pouze s vědomím a souhlasem kapitána. Sedativa by měla být aplikována pouze veterinářem nebo ošetřovatelem, který byl o jejich použití náležitě poučen.

I.4. Určení pověřené osoby

I.4.1. Ošetřovatel

Doporučuje se, aby letecky přepravované ovce a kozy byly provázeny ošetřovatelem nebo ošetřovateli v počtu úměrném počtu přepravovaných zvířat. Ošetřovatelé musí být poučeni o relevantních směrnicích a normách péče obsažených v právě platném vydání IATA Předpisů o živých zvířatech.

Je vhodné umístit zvířata do přístupného nákladového prostoru tak, aby jim mohla být věnována péče během všech fází letu.

II. NAKLÁDÁNÍ

II.1. Zařízení

K dispozici musí být vhodná zařízení pro přejímku ovcí a koz, jejich umístění v koticích, péči o ně včetně krmení, napájení a v případě potřeby dojení, pro jejich kontrolu a nakládání.

Ovce a kozy by neměly být vystaveny hluku letadel a jinému letištnímu hluku déle, než je absolutně nezbytné.

S ovci a kozami by měl manipulovat pouze zkušený personál. Jsou-li zvířata po příjezdu na letiště unavená, může úřední veterinář nařídit přiměřený odpočinek před nakládáním. Může to také znamenat, že zvířata nebudou přepravena určitou linkou.

II.1.1. Prostředky pro nakládání.

Pro nakládací rampy se pokládají za vyhovující následující kritéria:

| | |
|---|--------------------------------------|
| sklon | < 30°, pro sestup menší |
| výška bočních zábran | > 1.3 m pro dospělá zvířata |
| výškový rozdíl mezi zemí a rampou nebo rampy a podlahou letadla | < 12 cm (pro jehňata a kůzlata méně) |
| mezera mezi hranou rampy a podlahou letadla | < 1,5 cm |

Ovce a kozy by měly být nakládány do letadla pokud možno těsně před odletem, aby se předešlo obtížím s regulací větrání a teploty.

Jsou-li ovce nebo kozy nakládány do kontejnerů, mělo by se to provést mimo letadlo, pokud možno v nakládacím přístřešku nebo v místě ustájení zvířat.

V bezprostřední blízkosti letadla by měly být drženy co nejkratší dobu, aby se předešlo stresu z nadměrného hluku, zábleskových světél a nepříznivého počasí. Ovce a kozy nesmí být v letadle umístěovány v sousedství nákladu, který by jim mohl způsobit újmu: příklady takového nákladu jsou radioaktivní materiály, zásilky uložené v suchém ledu, kryogenní kapaliny, nebo toxické, infekční nebo dráždivé materiály.

Dále mají být umístěna tak, aby kolem nich mohl volně proudit vzduch, a aby při mezipřistáních je nebylo nutno vykládat a znovu nakládat.

III. PŘEPRAVA

III.1. Podmínky

III.1.1. Konstrukce a provedení

Při použití kontejnerů musí jejich provedení a konstrukce odpovídat zásadám stanoveným v právě platném vydání Předpisů IATA pro živá zvířata (viz Přílohu C-1). Kontejnery musí splňovat následující požadavky:

- pevná konstrukce bez hřebíků a jiných výčnělků, které by mohly způsobit zranění. Jako konstrukční materiály lze použít kov, dřevo, sklolaminát a polyetylén.
- podlaha má být zhotovena z nekluzkého materiálu. Podlaha kontejneru musí být nepropustná a dostatečně pevná, aby udržela hmotnost zvířete. Na podlaze musí být rozprostřen dostatek materiálu absorbujícího exkrementy.
- boční stěny kontejneru musí být plné do výšky nejméně 30 cm, aby se předešlo potřísnění okolí exkrementy. Kontejnery jsou normálně větrány otvory v bočních panelech. Jejich celková plocha má být minimálně 20 % podlahové plochy jednoho podlaží a doporučuje se, aby nebyla menší než 40 % plochy celého bočního panelu. Je-li některý z rozměrů otvorů větší než 10 cm, musí být otvor zajištěn tak, aby jím ovce nebo kozy nemohly vystrkovat hlavy nebo nohy.
- kontejner má mít posuvné nebo zavěšené dveře konstruované tak, aby nedošlo k neúmyslnému otevření. Veškeré rukojeti musí být jednoduché a snadno ovladatelné. Musí být zajištěn přístup ke kterémukoliv podlaží kontejneru.

III.1.4. Hustota osazení

Hustota osazení má být dostatečně vysoká, aby se předešlo zranění při vzletu, vzdušných turbulencích a přistávání, musí však zvířatům umožňovat, aby si lehla. Při rozhodování o hustotě osazení je třeba brát v úvahu kromě plemene, vzrůstu, tělesného stavu a délky srsti i vnější teploty v průběhu cesty a délku jejího trvání.

Hustotu osazení lze propočítat dvěma způsoby:

- podle hmotnosti zvířat ve vztahu k podlahové ploše a
- podle potřeby kyslíku nebo výměny vzduchu na 1 kg hmotnosti zvířat ve vztahu ke kapacitě větracího zařízení.

Hustota osazení pro ovce a kozy ve vztahu k podlahové ploše. Za vyhovující pro přepravu ovcí a koz se pokládají hodnoty uvedené v následující tabulce:

| Průměrná hmotnost (kg) | Plocha na 1 ovci/kozu (m ²) |
|------------------------|---|
| 25 | 0,20 |
| 50 | 0,30 |
| 75 | 0,40 |

III.1.5. Větrání

Hustota osazení pro ovce a kozy ve vztahu k větrání. Při kombinované přepravě ovcí nebo koz a pasažérů se doporučuje nastavit přiměřené hodnoty větrání, i když vzhledem k počtu pasažérů by jeho intenzita byla nadměrná.

Při výpočtu větrání je třeba pamatovat na to, že kapacita větracího zařízení je u většiny letadel v době vzletu, přistávání a parkování na letišti snižena. Stanovení kapacity větracího zařízení musí vycházet nejen ze specifikací uváděných výrobcem, ale i z informací o jeho aktuálním výkonu.

Doporučuje se, aby letadla přepravující ovce nebo kozy byla vybavena nuceným větráním. Požadovaný výkon větracího zařízení v letadlech přepravujících ovce nebo kozy je 0.13 - 0.22 m³ na 1 kg hmotnosti za 1 hodinu.

Při přepravě ovcí nebo koz v nákladovém prostoru v dolní části letadla je třeba pamatovat zejména na tlak vzduchu, teplotu a kubaturu prostoru. Kolem kontejneru s ovcemi nebo kozami má být dostatečný volný prostor umožňující proudění vzduchu.

III.1.6. Teplota

Pro ovce a kozy je nebezpečná kombinace vysoké teploty a vlhkosti vzduchu. Je zcela nezbytné předejít tomu, aby ovce byly vystaveny teplotám nad 25°C při relativní vlhkosti vyšší než 80 % na dobu delší než 1 hodina.

Při čekání letadla na zemi je třeba zajistit v případě potřeby přídatné větrání. Při vysokých zevních teplotách mají být dveře nákladového prostoru pokud možno zavřené tak, aby v nákladovém prostoru s ovcemi nebo kozami byla udržena nižší teplota.

III.1.12. Přístup

Pokud je to možné, měl by ošetřovatel mít možnost přístupu ke všem zvířatům ve všech fázích letu. Není-li stálý přístup během letu možný, má být zajištěn v době pobytu letadla na zemi, například vhodným rozmístěním kontejnerů.

III.3. Péče během přepravy

III.3.1. Péče o zvířata

Dojde-li k neplánovaným zastávkám nebo jiným nečekaným situacím, mají ošetřovatel nebo kapitán podniknout veškerá opatření, která jsou nezbytná k zajištění pohody zvířat. Sem může patřit například krmení, napojení nebo podojení.

III.4. Nutné usmrcení

III.4.1. Nutné usmrcení

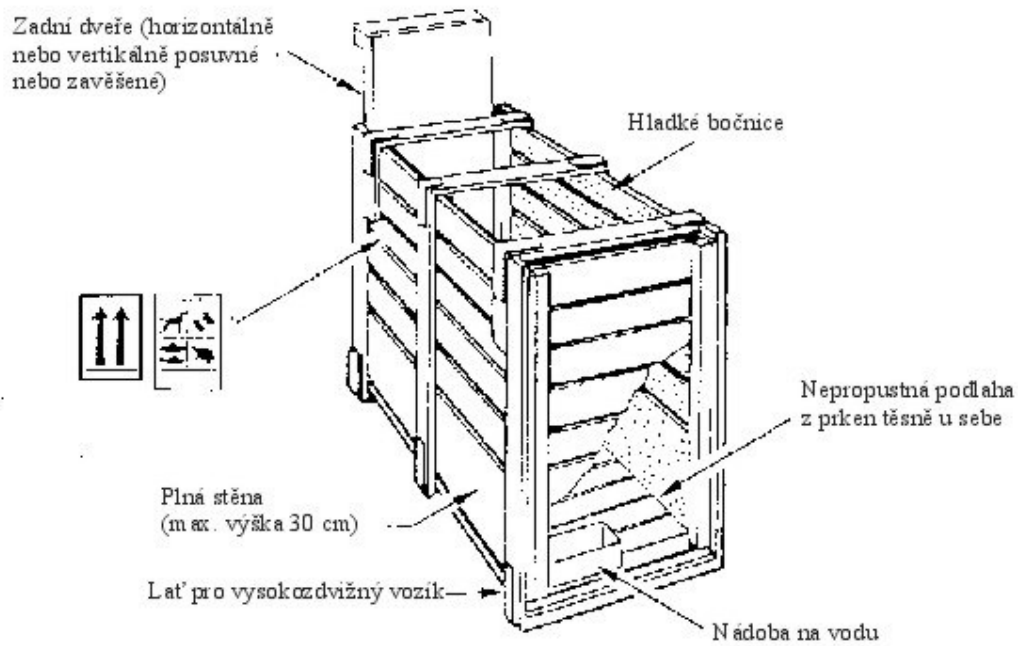
Je-li nutno usmrtit ovci nebo kozu, smí se to provést pouze humánním způsobem a po konzultaci a pod odpovědností kapitána letadla. Přijatelné způsoby usmrcení jsou:

- aplikace vhodného léku utlumujícího činnost centrální nervové soustavy,
- použití střílečích přístrojů s pevným projektilem a následná aplikace léku utlumujícího činnost centrální nervové soustavy nebo jiný spolehlivý způsob usmrcení.

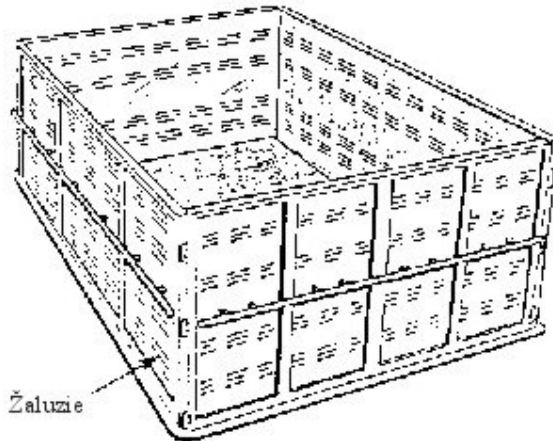
Dekomprese letadla se jako prostředek nutného usmrcení použít nesmí.

Příloha C-1
Řešení a konstrukce kontejnerů pro leteckou přepravu ovcí a koz

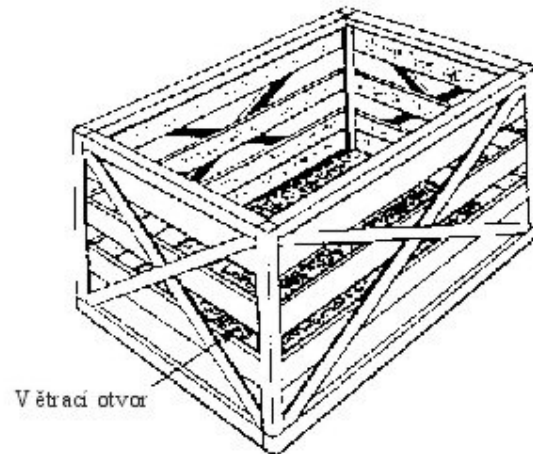
PŘEDPISY IATA PRO ŽIVÁ ZVÍŘATA



KOVOVÁ PŘEPRAVKA



DŘEVĚNÁ PŘEPRAVKA



Nákresy jsou přejaty ze 17. vydání předpisů IATA pro živá zvířata (platných od 1.8.1990).
Je možné, že pro další vydání budou provedeny změny.

PŘÍLOHA D PŘEPRAVA PO VODĚ

ÚVOD

Existují tři základní způsoby přepravy ovcí a koz po vodě:

- trajektová plavidla: ve vozidle nebo v kontejneru na kolech, se kterým se zajíždí do plavidla a po přistání se opět vyjíždí.
- plavidla určená pro přepravu zvířat: v upraveném plavidle, které má speciální zařízení pro přepravu ovcí a koz. Zvířata jsou obvykle umístěna v ohradách rozdělených na kotce.
- jiná nákladní plavidla: v boxech, koticích, klecích nebo kontejnerech přepravovaných na nákladní lodi jako součást celkového nákladu. Boxy, kotce atd. mohou být zhotoveny na břehu a přepraveny na plavidlo, nebo zhotoveny přímo na plavidle.

Každý z těchto způsobů lze dále rozdělit podle toho, zda jsou zvířata přepravována na uzavřené nebo na otevřené palubě.

V délce plavby a rozměrech plavidla mohou být značné rozdíly.

I. PŘEDTRANSPORTNÍ FÁZE

I.1. Příprava

I.1.1. Plánování cesty

Se zvířaty má být přepravováno krmivo, napájecí voda a stelivo v množství dostatečném pro předpokládanou dobu trvání cesty. Doporučuje se zvýšit toto množství o rezervu pro případ zpoždění zaviněného počasím, technickými závadami nebo jinými příčinami. Krmivo, stelivo a voda mají být uloženy tak, aby se jejich jakost v průběhu plavby nezhoršila. K dispozici mají být vhodné pomůcky pro krmení a napájení. Pokud je nutno během cesty napájet zvířata upravovanou mořskou vodou s nezvyklou chutí, mají na ni být zvířata navykána postupně.

Ovce a kozy nemají být přepravovány, jestliže se v době cesty předpokládá počasí, které by mohlo způsobit útrapy nebo zranění, například v důsledku velkých výkyvů plavidla, přelévání vody přes palubu, silného větru, nebo poškození či posunutí přepravní jednotky. Je však třeba si uvědomit, že konečnou odpovědnost za udržení pohody zvířat během plavby má kapitán plavidla.

Kapitán, důstojníci a posádka plavidla nemají vždy zkušenosti s přepravou ovcí a koz a proto před vyplutím potřebují zvláštní pokyny. Doporučuje se, aby odesílatel předal kapitánovi plavidla písemné pokyny týkající se krmení, napájení, celkové péče, nutného usmrcování a případně dojení. Kapitán by měl být informován, kde může v případě potřeby dostat pokyny od veterináře.

I.1.4. Oznamování

Je nezbytné zajistit, aby provozovatel, kapitán a posádka plavidla byli před vyplutím informováni o zásilce živých zvířat tak, aby mohli podniknout opatření k řádnému uložení, zajištění a větrání, a aby zajistili možnost přístupu ke zvířatům.

Odesílatelé a provozovatelé vozidel mají oznámit tuto skutečnost lodní společnosti v době, kdy objednávají přepravu a ošetřovatelé a řidiči mají zajistit, aby lodní důstojník odpovědný za náklad věděl, že přepravní jednotka obsahuje živý náklad.

I.2. Příprava zvířat

I.2.4. Krmení a napájení

Zvířata si mají před nastoupením přepravy zvykat na krmivo, které jim bude podáváno během cesty.

I.3. Příprava přepravní jednotky

I.3.1. Čistota

Ty části plavidla, v nichž jsou zvířata naložena nebo jimiž procházejí, mají být konstruovány tak, aby mohly být udržovány v hygienickém stavu a pravidelně čištěny, popřípadě dezinfikovány.

I.4. Určení pověřené osoby

I.4.1. Ošetřovatel

Pro cestu má být k dispozici dostatečný počet zkušených ošetřovatelů, kteří mohou být součástí posádky plavidla. Počet se určuje podle délky plavby a počtu přepravovaných zvířat. V případě trajektových plavidel může jako ošetřovatel fungovat řidič vozidla.

II. NAKLÁDÁNÍ

II.1. Zařízení

II.1.1. Prostředky pro nakládání

Trajekty

Okolnosti na jednotlivých plavidlech, při jednotlivých cestách a u jednotlivých nákladů na vozidlech mohou být značně rozdílné. Obecně se doporučuje nakládat vozidla se zvířaty jako poslední a podle možnosti je vykládat jako první. Omezí se tím nebezpečí škodlivých účinků výfukových plynů z jiných vozidel.

Podél vozidel se zvířaty nemají být zaparkována chladírenská vozidla a vozidla s vysokými stěnami.

Plavidla určená pro přepravu zvířat

- a) pokud jsou ovce nebo kozy do plavidla naháněny a z něj vyháněny, mají být k dispozici vhodná lodní lávka a rampy spojující nábřeží s palubou, na níž budou zvířata přepravována. Lávky mezi nábřežím a lodí a rampy mezi palubami s různou úrovní mají být opatřeny příčnými lištami a nemají být příliš příkré. Úhel který svírá rampa nebo lávka s horizontální rovinou nemá být větší než 30°. Pro sestup se doporučuje, aby tento úhel byl menší. Při plánování doby nakládání a vykládání je třeba brát v úvahu výšku přílivu, protože ta ovlivní sklon rampy. Pro průchod jednotlivých zvířat vyhovuje šířka lávek a ramp 1 metr. Boční zábrany by měly mít výšku 1.30 m. Vstupní/výstupní dveře mají mít dostatečné rozměry, aby jimi mohla zvířata procházet bez nebezpečí zranění.
- b) jestliže jsou zvířata nakládána a vykládána mechanickými zařízeními, má k tomu být použit vhodně konstruovaný, bezpečný a pevný nakládací box. Zvířata mají být při této operaci bezpečně přivázána a nejlepší je, jestliže zvířata během zvedání nevidí ven z boxu. Obsluha zdvihadla musí být informována o tom, že je zdvihán živý náklad a má zajistit, aby operace proběhla hladce bez zbytečných výkyvů nebo nárazů.

Jiná nákladní plavidla

Pokud mají být ovce nebo kozy zvedány a snášeny z plavidla v přepravním boxu, musí tento box být pro tento účel dostatečně pevný. Jinak má být použit nakládací box (viz II.1.1.b).

III. PŘEPRAVA

III.1. Podmínky

III.1.1. Konstrukce a řešení

Veškerá plavidla

Kývání plavidla a účinky větru a mořské vody mohou značně zatěžovat kontejnery, vozidla, kování a vybavení. Toto je třeba brát v úvahu při jejich konstrukci a provedení.

Na palubách se může hromadit velké množství vody z dešťových srážek, přelévání nebo stříkání mořské vody a z mytí. Proto je důležité zajistit její odtok z paluby a podlahy.

Ovce a kozy přepravované jakýmkoliv způsobem na otevřené palubě musí být účinně chráněny proti stříkání a přelévání vody a opatřeny střechem nebo jiným zakrytím.

Plavidla určená pro přepravu zvířat

Části plavidla, v nichž jsou ovce nebo kozy umístěny v kotcích, nebo jimiž tato zvířata procházejí, musí být konstruovány tak, aby mohly být udržovány v hygienickém stavu a pravidelně čištěny a v případě potřeby dezinfikovány.

Kotce pro ovce a kozy mají být zajištěny proti úniku zvířat; zhotovují se z kovu, žeziva nebo jiného vhodného materiálu. Výška bočních stěn a přepážek musí být dostatečné s ohledem na vzrůst přepravovaných zvířat. V případě dospělých zvířat je to minimálně 100 cm.

Ohrady a přepážky mají být dobře upevněny.

Ostatní nákladní plavidla

Kotce pro ovce a kozy by měly být podobné těm, které jsou popsány pro plavidla určená pro přepravu zvířat.

Boxy a klece mají umožňovat dobré větrání, jehož intenzita má být nastavitelná podle povětrnostních nebo klimatických podmínek.

Pro přepravu ovcí a koz lze výhodně použít kontejnery za předpokladu, že se zvolí vhodný typ, že jsou dobře vybaveny, a že jejich rozmístění v nákladním prostoru je dobře připraveno.

Přepravní kontejner má být vybaven kotci, boxy nebo klecemi upevněnými ke konstrukci kontejneru. K tomu má být pokud možno využívána pevnost jeho rámu.

III.1.2. Upevnění

Kontejnery, ohrady, vozidla atd., v nichž jsou ovce nebo kozy přepravovány, musí být náležitě upevněny, aby se při pohybech plavidla, nebo působením větru nebo vody přelévající se přes palubu nemohly posunout.

Trajektová plavidla

Jestliže to vyžaduje očekávané počasí a jím způsobené pohyby plavidla, měly by přepravní jednotky s nákladem ovcí nebo koz být před vyplutím náležitě upevněny, aby nedošlo k jejich posunutí nebo převrácení. Přepravní jednotka má být vybavena dostatečným počtem pevných úchytných míst pro jejich upoutání.

III.1.3. Osvětlení

Plavidlo má být vybaveno osvětlením umožňujícím dohled nad zvířaty.

III.1.4. Hustota osazení

Za vyhovující pro přepravu ovcí a koz se pokládají následující směrné hodnoty:

| Kategorie | Hmotnost (kg) | Plocha na kus (m ²) |
|------------------|---------------|---------------------------------|
| Stříhané ovce | do 55 | 0,20 - 0,30 |
| | od 55 | od 0,30 |
| Nestříhané ovce | do 55 | 0,30 - 0,40 |
| | od 55 | od 0,40 |
| Vysokobřezí ovce | do 55 | 0,40 - 0,50 |
| | od 55 | od 0,50 |
| Kozy | do 35 | 0,20 - 0,30 |
| | 35-55 | 0,30 - 0,40 |
| | od 55 | 0,40 - 0,75 |
| Vysokobřezí kozy | do 55 | 0,40 - 0,50 |
| | od 55 | od 0,50 |

Při stanovení hustoty osazení je třeba brát v úvahu plemeno, konstituci a délku rouna; tyto faktory mohou zvyšovat nároky na podlahovou plochu.

Při dlouhých plavbách a při plavbách během nichž mají být ovce nebo kozy krmeny a napájeny má být podlahová plocha připadající na jedno zvíře podle okolností zvýšena o 15 - 20 %.

III.1.5. Větrání

Ke krytí potřeby kyslíku za normálních podmínek je třeba přivádět čerstvý vzduch v množství 0.13 - 0.22 m³ na 1 kg hmotnosti za hodinu. Při vysokých teplotách a vysoké vlhkosti vzduchu je potřebí přívod vzduchu zvýšit.

Trajekty

Na uzavřené palubě trajektového plavidla musí pracovat mechanické větrání s výkonem úměrným počtu přepravovaných vozidel se zvířaty. Vozidla se zvířaty mají být pokud možno umístována v blízkosti přívodu čerstvého vzduchu.

Vozidlo má být vybaveno prostředky pro větrání jeho vnitřního prostoru, protože na uzavřených palubách trajektových plavidel panuje prakticky bezvětrí. Mnoho vozidel určených pro přepravu ovcí a koz je větráno otvory v bočních stěnách. Během plavby jich má být dostatečný počet otevřen, aby bylo podpořeno větrání vnitřního prostoru. U jiných vozidel se toho dosahuje otevíráním zadních a bočních dveří ložného prostoru. Takové dveře musí být opatřeny zevnitř zábranami, aby ovce nebo kozy nemohly uniknout nebo vypadnout.

Majitel nebo řidič vozidla je povinen upozornit kapitána nebo posádku na to, že při uspořádání nákladu musí být po obou stranách vozidla ponechán volný prostor.

Plavidla určená pro přepravu zvířat

Při navrhování větracího systému mají být brány v úvahu klimatické podmínky, v nichž bude plavidlo provozováno a počty zvířat, které bude přepravovat. Je třeba dbát na to, aby vzduch ze strojovny a jiných zdrojů škodlivých plynů nebyl hnán do tlačných ventilátorů nebo přes otevřenou palubu, kde by mohl nepříznivě působit na zvířata.

Na krytých palubách musí mechanické větrací zařízení, sestávající z tlačných a tažných ventilátorů a příslušného potrubí, rozvádět vzduch do celého prostoru kryté paluby. Je vhodné instalovat ventilátory s možností zpětného chodu. Minimální výměna vzduchu má být 20x za hodinu, doporučuje se však vyšší, tj. 30x za minutu. Nad hlavami zvířat má být dostatečný prostor umožňující proudění vzduchu. Mechanické větrání může být vhodně podpořeno přirozeným větráním prostřednictvím výparníků.

Jsou-li ovce a kozy přepravovány na otevřené palubě, mají mít jejich stání, kotce a podobná zařízení dostatečný počet větracích otvorů (permanentních nebo s možností nastavení), aby se zajistila výměna vzduchu i v podmínkách bezvětrí.

Jiná nákladní plavidla

Box, kotec nebo kontejner musí mít otvory zajišťující přiměřené větrání vnitřního prostoru. Podle okolností mají být tyto otvory seřiditelné podle klimatických podmínek a jejich změn očekávaných během plavby.

III.1.7. Krmení a napájení

V závislosti na vzrůstu potřebuje dospělá ovce nebo koza kolem 5 litrů vody a množství sena odpovídající 2 % tělesné hmotnosti (resp. ekvivalentní množství jiného krmiva) na 1 den plavby.

III.1.8. Rozmístění zvířat.

Všechna plavidla.

Při rozmístování nákladu zvířat na plavidle je třeba brát v úvahu několik faktorů. Z nich jsou důležité zejména: požadavek dostatečného větrání, potřeba přístupu ke zvířatům a možnost upevnění přepravní jednotky.

Na otevřených palubách mohou být zvířata přepravována pouze, jsou-li v dostatečně upevněných kontejnerech nebo jiných pevných strukturách schválených příslušným orgánem a chránících zvířata před mořskou vodou.

V úvahu by měla být brána přítomnost škodlivých látek přepravovaných na plavidle a možné škodlivé účinky toxických plynů obsažených ve výfucích ze strojního zařízení, chemické látky a pod.

Je také třeba počítat s riziky a možnými závadami při manipulaci s nákladem při mezipřistáních.

Trajektová plavidla.

Nejvhodnější místa pro vozidla jsou v blízkosti přední a zadní středové čáry přibližně na úrovni čáry ponoru, nebo na otevřené palubě. V uzavřeném prostoru je nejlépe umístit vozidla se zvířaty v blízkosti mechanických ventilátorů vhánějících čerstvý vzduch.

Jiná nákladní plavidla.

Za normálních okolností bude náklad uložen na otevřené palubě. Ukládání do podpalubí je přijatelné pouze za předpokladu, že prostor bude náležitě větrán (viz III.1.5.), a že bude zajištěn přístup ke zvířatům.

Na otevřených palubách je nutné umístit zvířata na chráněných místech. Nejvhodnější je prostor za nástavbou můstku. Přední část příďové paluby je nejméně vhodná, protože se jedná o nejvíce exponované místo. Pokud bude během plavby jedna strana plavidla převážně závětrná, mají být zvířata umístěna tam. Ostatní náklad a kontejnery mohou být vhodně využity jako ochrana pro zvířata.

Na kontejnerových plavidlech je pro přepravu zvířat vhodná jen spodní vrstva. Ideálním místem je plošina středového výtahu, přičemž kontejnery na bočních a na přední výtahové plošině mohou sloužit jako ochrana. Tento způsob zajišťuje dobré větrání, umožňuje přístup a poskytuje pracovní prostor. Sousední plošina by neměla být zatěžována, avšak umístění jiného kontejneru na kontejner se zvířaty umožní ochranu zvířat proti slunečnímu záření.

III.1.9. Vybavení

Vhodnou podestýlkou jsou piliny, hobliny nebo jiný vhodný materiál, překrytý vrstvou slámy. Samotné piliny snadno odvané vítr. Podestýlka se má doplňovat nebo vyměňovat tak často, aby zůstávala suchá, maximální intervaly jsou 2 - 3 dny.

III.1.12 Přístup

Ošetřovatelé musí mít stálý přístup ke všem zvířatům a to bez ohledu na počasí, ostatní přepravovaný náklad a pod. Lodní hlídky by měly věnovat přepravovaným zvířatům zvláštní pozornost a upozornit kapitána a/nebo ošetřovatele na každý vzniklý nebo hrozící problém.

III.3. Péče během přepravy

III.3.2. Ošetřování

Při dlouhých plavbách mají být k dispozici veterinární léčiva a jiné potřeby, zejména pro ošetření zranění, k nimž může docházet. Ošetřovatelé mají být schopni poskytnout první pomoc. V případě potřeby lze vyžádat pokyny od veterináře pomocí radiového spojení nebo přímou konzultaci v přístavech.

Na takových plavbách je vhodná přítomnost veterináře na palubě; k dispozici by měla být i zařízení pro izolaci nemocných nebo zraněných ovcí nebo koz.

III.4. Nutné usmrcení

III.4.1. Nutné usmrcení

V případě nutnosti má být zvíře usmrceno vhodným a účinným způsobem pod odpovědností kapitána plavidla.